dr hab. Maciej Staszewski, prof. AM

Akademia Muzyczna

im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi

Łódź, 2 listopada 2026

Recenzja rozprawy doktorskiej

Pani Xinyi Zou

w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora w dziedzinie sztuki,

w dyscyplinie sztuki muzyczne

w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie

Postępowanie awansowe Pani Xinyi Zou realizowane jest w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne. Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora realizowane jest w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie. Promotorem w postępowaniu jest dr hab. Agnieszka Marucha, prof. UMFC, Promotorem pomocniczym jest dr Leszek Potasiński. Recenzja została sporządzona na podstawie pisma z decyzją Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, informującego o wyznaczeniu mnie na recenzenta pracy doktorskiej Pani Xinyi Zou pt. *Perspektywy i kierunki rozwoju współczesnej chińskiej muzyki gitarowej w oparciu o metodologię i analizę latynoamerykańskiej twórczości na gitarę klasyczną*.

Dzieło artystyczne – płyta CD

1. Agustín Barrios Mangoré – *U n sueño en la floresta*

2. Joaquín Rodrigo – *Invocación y Danza*

3-4 Leo Brouwer – *Elogio de la danza*

5-11 Tan Dun – *Seven Desires*

12 Xia Weian – *The Flow*

13 Xia Weian – *Care free*

14 Xia Weian – *Whisper of the Wind*

15 Xia Weian – *Love at Night of Tulips*

16 Zou Xinyi – *Follow Your Heart*

17 Zou Xinyi – *Verdant Peaks*

Płyta CD została zarejestrowana w studiu S2 Polskiego Radia. Za realizację dźwięku odpowiedzialni byli Piotr Grinholc i Maciej Grinholc. Nagrań dokonano w maju i czerwcu 2025 roku. W jednym utworze Doktorantce towarzyszył przy fortepianie Szymon Paruzel.

Przedstawiony na płycie repertuar charakteryzuje się znaczną różnorodnością pod względem formy, stylistyki, ekspresji oraz środków wyrazu muzycznego. Zestawienie utworów reprezentujących odmienne tradycje kompozytorskie i kręgi kulturowe tworzy wielowymiarową panoramę współczesnej i historycznej literatury gitarowej. Program obejmujący dzieła Augustína Barriosa Mangoré, Joaquína Rodrigo, Leo Brouwera, Tana Duna, Xia Weiana oraz Zou Xinyi wyróżnia się nie tylko bogactwem stylistycznym, lecz także świadomym otwarciem na różnorodne sposoby myślenia o muzyce, jej narracji, dramaturgii i brzmieniu. Tak skonstruowany repertuar pozwala ukazać szerokie spektrum możliwości interpretacyjnych Wykonawczyni, a zarazem uwypukla jej umiejętność odnajdywania się w odmiennych estetykach i językach muzycznych.

Na podkreślenie zasługuje dojrzałość artystyczna Doktorantki, przejawiająca się zarówno w sposobie kształtowania poszczególnych utworów, jak i w umiejętności różnicowania ich charakteru, nastroju oraz dynamiki. W prezentowanych interpretacjach zwraca uwagę wysoka świadomość formy, umiejętność prowadzenia narracji muzycznej oraz dbałość o szczegóły wykonawcze. Doktorantka wykazuje się wrażliwością na niuanse artykulacyjne, dynamiczne i brzmieniowe, traktując je nie jako elementy wyłącznie technicznej realizacji

zapisu nutowego, lecz jako istotne środki kształtowania indywidualnego charakteru każdej kompozycji.

Istotnym walorem nagrania jest umiejętność świadomego operowania czasem muzycznym. Doktorantka z wyczuciem kształtuje relacje pomiędzy napięciem a odprężeniem, narracją a momentami kontemplacyjnymi. Jej interpretacje nie sprawiają wrażenia podporządkowanych jednemu, uniwersalnemu modelowi wykonawczemu, lecz uwzględniają odmienność dramaturgiczną poszczególnych utworów. Szczególnie wyraźnie ujawnia się to w sposobie budowania frazy, różnicowania jej przebiegu oraz nadawania poszczególnym odcinkom właściwego ciężaru wyrazowego. Dbałość o logiczne prowadzenie muzycznej wypowiedzi, a także umiejętność zachowania proporcji pomiędzy poszczególnymi elementami struktury świadczą o rozwiniętej świadomości interpretacyjnej i umiejętności łączenia precyzji warsztatowej z indywidualną wizją artystyczną.

W utworze *Un Sueño en la Floresta* Augustína Barriosa Mangoré szczególnego znaczenia nabierają subtelność prowadzenia frazy, płynność narracji oraz umiejętność budowania atmosfery opartej na bogactwie kolorystycznym i zmienności faktury. W tego rodzaju repertuarze istotna jest nie tylko biegłość techniczna, lecz również zdolność do zachowania śpiewności linii melodycznej i nadania jej odpowiedniej głębi wyrazowej. Wybór tej kompozycji pozwala uwypuklić znaczenie niuansów dynamicznych i artykulacyjnych, a także rolę świadomie kształtowanego czasu w budowaniu muzycznej wypowiedzi.

Odmienny charakter prezentuje *Invocación y Danza* Joaquína Rodrigo, utwór wymagający umiejętnego połączenia elementów lirycznych z wyrazistą, niekiedy bardzo intensywną dramaturgią. W kontekście całego programu kompozycja ta stanowi ważny przykład repertuaru, w którym zasadnicze znaczenie ma kontrastowość środków wyrazu, precyzja rytmiczna oraz umiejętność różnicowania napięcia. Interpretacja takiego dzieła wymaga zachowania równowagi pomiędzy klarownością konstrukcji a swobodą ekspresji, a także świadomego kształtowania przejść pomiędzy odmiennymi stanami emocjonalnymi.

Z kolei *Elogio de la danza* Leo Brouwera wprowadza do programu odmienny typ narracji, w którym istotną rolę odgrywają rytm, motoryka oraz charakterystyczne napięcia wynikające z organizacji materiału muzycznego. Utwór ten wymaga od wykonawcy nie tylko sprawności technicznej, lecz także umiejętności nadania poszczególnym elementom faktury

odpowiedniej funkcji dramaturgicznej. Doktorantka świadomie operuje czasem, z dużą dbałością o kontrasty artykulacyjne.

Szczególne miejsce w programie zajmuje *Seven Desires* Tana Duna, którego obecność podkreśla zainteresowanie Doktorantki repertuarem wykraczającym poza tradycyjnie rozumiany kanon literatury gitarowej. Zestawienie tego utworu z dziełami Barriosa Mangoré, Rodrigo i Brouwera pozwala dostrzec, jak szerokie spektrum problemów interpretacyjnych może obejmować współczesna praktyka wykonawcza oraz jak istotna jest umiejętność elastycznego dostosowywania środków wyrazu do indywidualnych właściwości danego dzieła.

Ważnym elementem płyty jest również obecność kompozycji Xia Weiana: *The Flow, Care Free, Whisper of the Wind* oraz *Love at Night of Tulips*. Ich zestawienie w obrębie jednego programu tworzy interesujący obszar interpretacyjny, pozwalający na ukazanie różnorodności nastrojów i sposobów organizowania muzycznej wypowiedzi. Już same tytuły przywołują odmienne skojarzenia obrazowe i emocjonalne, co może stanowić inspirację do poszukiwania zróżnicowanych jakości brzmieniowych oraz indywidualnych rozwiązań w zakresie frazowania, dynamiki i agogiki. W przypadku tego rodzaju repertuaru szczególnie istotna jest umiejętność zachowania równowagi pomiędzy precyzją wykonawczą a subtelnością ekspresji, jak również zdolność do tworzenia przekonującej narracji bez nadmiernego eksponowania środków technicznych.

Uzupełnieniem omawianej części programu są autorskie kompozycje Doktorantki: *Follow Your Heart* oraz *Verdant Peaks*. Ich włączenie do repertuaru poszerza stylistyczny i estetyczny wymiar nagrania, nadając mu zarazem wyraźniejszy kontekst międzykulturowy. Obecność utworów własnego autorstwa, odwołujących się do współczesnej chińskiej twórczości muzycznej i jej kulturowego dziedzictwa, świadczy o samodzielności artystycznej Doktorantki, jej kreatywności oraz umiejętności twórczego przetwarzania inspiracji wywodzących się z odmiennych kręgów kulturowych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że Doktorantka nie ogranicza się wyłącznie do interpretacji istniejącego repertuaru, lecz podejmuje również próbę wzbogacenia go poprzez własną wypowiedź kompozytorską. Działanie to ma istotny wymiar artystyczny i poznawczy, ukazując gitarę jako instrument o szerokich możliwościach ekspresyjnych, którego potencjał wykracza poza ramy tradycyjnie

ukształtowanego kanonu repertuarowego. Staje się ona tym samym medium dialogu międzykulturowego, umożliwiającym konfrontację i wzajemne przenikanie różnych tradycji muzycznych, estetyk oraz sposobów kształtowania i postrzegania materii dźwiękowej. Na podkreślenie zasługuje zatem sama koncepcja programowa płyty, oparta na zestawieniu kompozycji pochodzących z różnych krajów i kręgów kulturowych. Obok dzieł związanych z latynoamerykańską i hiszpańską tradycją gitarową pojawiają się utwory twórców reprezentujących odmienne doświadczenia kulturowe oraz współczesne poszukiwania kompozytorskie. Takie ujęcie repertuaru pozwala spojrzeć na gitarę klasyczną jako na instrument o wyjątkowo szerokim potencjale komunikacyjnym, zdolny do przekraczania granic geograficznych, historycznych i estetycznych. Różnorodność ta nie stanowi jedynie waloru poznawczego, lecz stawia przed wykonawczynią konkretne wymagania: konieczność rozpoznania odmiennych idiomów stylistycznych, odpowiedniego doboru środków interpretacyjnych oraz zachowania równowagi pomiędzy indywidualnym podejściem artystycznym a specyfiką poszczególnych kompozycji.

W tym kontekście istotna jest umiejętność Doktorantki do budowania spójnej wypowiedzi artystycznej mimo wyraźnego zróżnicowania materiału muzycznego. O wartości tak skonstruowanego programu decyduje bowiem nie tylko różnorodność samych utworów, ale również sposób, w jaki wykonawczyni odnajduje pomiędzy nimi wspólną płaszczyznę interpretacyjną. Zdolność do zachowania własnej tożsamości artystycznej przy jednoczesnym respektowaniu odmienności stylistycznej poszczególnych dzieł świadczy o dojrzałym podejściu do pracy nad repertuarem. Pozwala również dostrzec, że różnorodność kulturowa nie prowadzi w tym przypadku do przypadkowego zestawienia utworów, lecz może stanowić podstawę świadomie budowanego dialogu artystycznego.

Oryginalność przedstawionego dzieła artystycznego polega na stworzeniu wielowymiarowej wypowiedzi muzycznej, w której spotykają się różnorodne tradycje kulturowe, estetyczne i stylistyczne, ukazane poprzez możliwości brzmieniowe współczesnej gitary klasycznej. Program obejmuje utwory reprezentujące zarówno hiszpańsko-latynoamerykański krąg muzyczny, jak i współczesną twórczość kompozytorów azjatyckich, tworząc interesujący dialog pomiędzy tradycją a nowoczesnością. Szczególną wartością koncepcji jest zestawienie idiomu gitarowego zakorzenionego w romantycznej ekspresji, folklorze i impresjonistycznej

kolorystyce z poszukiwaniami sonorystycznymi, rytmicznymi i artykulacyjnymi charakterystycznymi dla muzyki XX i XXI wieku.

Za zasadniczy walor dzieła uznaję umiejętne połączenie wysokich kompetencji warsztatowych z dojrzałością interpretacyjną oraz odwagą w podejmowaniu repertuaru wykraczającego poza tradycyjny kanon gitarowy.

W mojej ocenie pogłos obecny w prezentowanym nagraniu jest zbyt intensywny, co negatywnie wpływa na czytelność przekazu dźwiękowego, szczególnie w przypadku szybkich przebiegów melodyczno-rytmicznych. Efektem jest częściowe zacieranie się poszczególnych dźwięków. Problem ten jest szczególnie zauważalny w kompozycjach *Invocation y danza* Joaquína Rodrigo oraz *Elogio de la danza* Leo Brouwera.

Opis dzieła

Przedstawiony przez Doktorantkę opis dzieła artystycznego zawiera 151 numerowanych stron. Rozprawa doktorska składa się ze streszczenia, wstępu, sześciu rozdziałów, oraz bibliografii. W prawidłowy sposób na końcu pracy zawarte zostały spisy: ilustracji, przykładów nutowych, tabel i wykresów. We wszystkich rozdziałach wyodrębniono podrozdziały, które w sposób logiczny i konsekwentny porządkują prezentowane treści. Konstrukcja formalna pracy jest prawidłowa, a w toku całej dysertacji Doktorantka wykazuje się rozległą wiedzą w zakresie podejmowanej problematyki. Autorka rozprawy opisała problematykę rozwoju gitary klasycznej w Chinach. Wykazała się dużą znajomością podjętego zagadnienia, odnosząc się także do kontekstu kulturowego. Oryginalna w pracy jest analiza twórczości gitarowej z Ameryki Łacińskiej i Hiszpanii w zestawieniu z twórczością chińską.

W pierwszym rozdziale Doktorantka przedstawia historię rozwoju i obecną sytuację gitary klasycznej w Chinach. Trafną uwagą w tym kontekście jest przytoczenie historii wizyt w Chinach znamienitych gitarzystów takich jak Andrés Segovia, John Williams czy David Russel. Autorka pracy wyraźnie podkreśla, że ich wizyty nie tylko były cennym doświadczeniem, ale wpłynęły na rozwój edukacji gitarowej w Chinach. W drugim rozdziale Autorka pracy poddała analizie zarejestrowane na płycie CD kompozycje z Ameryki Łacińskiej

oraz Hiszpanii. Trzeci rozdział poświęcony jest gitarowej twórczości chińskiej. Doktorantka przybliżyła sylwetki kompozytorów i poddała analizie utwory kompozytorów chińskich. Cennym dopełnieniem tego rozdziału jest ogólna charakterystyka współczesnej chińskiej muzyki na gitarę klasyczną. W czwartym rozdziale Autorka pracy wykazała się umiejętnością syntetycznego ujęcia cech muzyki chińskiej i ich zastosowania w muzyce gitarowej. W piątym rozdziale opisała własne doświadczenia kompozytorskie z wykorzystaniem motywów chińskich obejmujące inspiracje, koncepcje, metody pracy i uzyskane rezultaty. Rozdział szósty ma charakter podsumowujący, stanowiąc logiczne zwieńczenie przeprowadzonych rozważań. Autorka syntetyzuje w nim najważniejsze ustalenia oraz formułuje wnioski wynikające z przeprowadzonych analiz i rozważań, wykazując umiejętność całościowego ujęcia podjętej problematyki.

Dysertacja jest napisana rzetelnie. Bibliografia w pracy to obszerne zestawienie obejmujące wiele pozycji uszeregowanych z podziałem na monografie, artykuły w czasopismach i źródła internetowe. Pod względem edytorskim praca zawiera nieliczne, drobne niedociągnięcia. Należy do nich zaliczyć występujące w tekście przypadki pozostawienia na końcu wiersza pojedynczych spójników. Uchybienia te mają jednak charakter techniczny i nie wpływają na merytoryczną wartość rozprawy. Opisane w pracy doktorskiej zagadnienia dowodzą, że Doktorantka posiada obszerną wiedzę teoretyczną.

Konkluzja

Pracę doktorską Pani Xinyi Zou oceniam jako odpowiadającą wymaganiom rozprawy doktorskiej zgodnie z art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.). Wnoszę o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora.